

Antistes juri suo vindicet; nec quicquam amplius ab his, quæ semel ab Apostolica sede sibi concessa sunt, æstimet præsumendum. Alias verò parochias vel diœceses cunctas privilegio & honore suo Arelatensis Episcopus sub temporum continuatione defendat. Attamen hanc fateor in Metropolim erectam fuisse circa tempora Caroli Magni, cum de ejus Suffraganeis, ut & de Ebredunensibus & Aquensibus fuerit sub eodem Imperatore, in Concilio Francofordiensi celebrato, anno Christi septingentesimo nonagesimo quarto. Hujus^a verba sunt: De altercatione Ursionis Viennensis Episcopi, & Elifanti Arelatensis Episcopi, lectæ sunt Epistolæ Beati Gregorii, Zofimi, Leonis, & Symmachi, quæ definierunt, quod Viennensis Ecclesia quatuor Suffraganeas habere sedes deberet, quibus illa quinta præmineret, & Arelatensis Ecclesia novem Suffraganeas habere deberet, quibus ipsa præmineret. De Tarentasia verò, & Ebreduno, sive Aquis, legatio facta est ad sedem Apostolicam: & quicquid per Pontificem Romanæ Ecclesiæ definitum fuerit, hoc teneatur.

^a Concil. Francoford. sub Carolo Mag. Can. 8.

Quod si ex Metropolibus prædictam Notitiam Ecclesiasticam non fuisse clarè probatur, non minus etiam ex subjectis civitatibus; cum in ea plures reperiantur, in quibus nunquam fuit sedes Episcopalis, ac ex adverso plures Episcopales omittantur. Sic in quinta Lugdunensi seu Maxima Sequanorum, sub Metropoli Bisuntina Castrum Ebredunense, & Portus Abucinus leguntur, in quibus sedes Episcopales priscis temporibus non extitisse certum est. Idemque dicendum ex se constat de Civitate Boatium in Novempopulania, sicut & de civitatibus Rigomagensium & Soliniensium, in provincia Alpium maritimarum: cum apud eas primis sæculis Episcopum sedisse nemo unquam dixerit. Plures è contrario antiquas civitates Episcopales in ea omitti sola lectio docet: cum in ea, nec Laoduni in Belgica secunda, nec Helenæ in Narbonensi, nec Seduni in provincia Alpium Grajarum, nec Nicix & Telonii in Alpibus maritimis, nec aliarum plurium fiat mentio. Unde hanc Civilem tantùm fuisse asserere prorsus necesse est.

VII.

DIGNITAS ANTIQUA ECCLESIAE GALLICANÆ.

^b Eleutherius P. Epist. Decretali ad Galliarum provincias.

^c Ex Epist. Const. Imp. ad Elafium Vicarium Africae. ^d Euseb. hist. Eccl. lib. 10.

cap. 5. Ἐδοξέ μοι ἐν αὐτοῖς ὁ Κωνσταντῖνος μετὰ δέκα ἐπισκόπων τῶν αὐτῶν εὐθύνας δοκούντων, καὶ δέκα ἑτέρων, οὓς αὐτὸς τῇ ἑαυτοῦ δίκῃ ἀναγκαίους ὑπολάσει, εἰς τὴν Ῥώμην πλεῖν ἀπεύξει, ἵν' ἐκείσε ὑμῶν παρόντων, ἀλλὰ μὴν καὶ Ρητινῶν, καὶ Ματέρνην, καὶ Μαρίνου τῶν κολληγῶν ὑμῶν, οὓς τοῦτε ἐνεκεν εἰς τὴν Ῥώμην προσέταξε ἐπισπεύσαι, δυναθῆ ἀκουθῆναι, ὡς ἂν καταμάθετε τῶν σεβασμιωτάτων νόμων ἀρμόττειν. ^e D. Hieron. adv. Vigilant. ^f D. Hilarius lib. de Synod.

Antequam de Ecclesiastica dicamus, prius videndum arbitror, quanto in honore antiquitus Ecclesia Gallicana, ipsique Gallicani Episcopi habiti sint. Dicat autem primus Eleutherius Papa^b, vel saltem author non parum commendatus, ejus nomine, dum ipsis curam Ecclesiæ universæ, non quidem ex officio & autoritate, sed ex doctrina, pietate, & tanquam bene meritis de Ecclesia commissam esse sic ait: *Hujus rei gratia universalis vobis à Christo Jesu commissa est Ecclesia, ut pro omnibus laboretis, & cunctis opem ferre non negligatis.*

Dicat^c Imperator Constantinus, Gallos Episcopos Romam se misisse scribens, ut Melchiadi Papæ assiderent de Cæciliani causa judicanti, haud æquum existimans, ut talis contentio, quæ pene universum orbem Ecclesiasticum diris procellis exagitaverat, absque iis definiretur. Nam etiam, inquit, *ad supradictam urbem nostram Romam quosdam Episcopos ex Gallis ire preceperam, ut tam hi pro integritate vitæ suæ, atque laudabili instituto, sed & septem ejusdem communionis, quam etiam urbis Romæ Episcopus, atque illi qui cum isdem cognoscerent, possent rei, quæ videbatur esse commota, finem debitum adhibere.* Qui autem fuerint hi Galliarum Episcopi, ipse tradit in Epistola ad Melchiam: *Visum est mihi, ut idem Cæcilianus cum decem Episcopis, qui illum reum facere videantur, & decem aliis, quos ipse suæ litis dijudicationi necessarios existimaverit, Romam navigio trajiciat, ut ibi coram vobis, & Rheticio etiam, & Materno & Marino collegis vestris (quos ea de causa Romam maturare jusserim) possit audiri, sicut sanctissima Dei lex, uti nostis, postulat.*

Dicat^e D. Hieronymus, dum ait: quod *Sola Gallia monstra non habuit, sed viris semper fortissimis & eloquentissimis abundavit.* At paulò fufius Hilarius^f libro de